

Nakon što je svijet u 2022. godini počeo izlaziti iz pandemije, hrvatsku je književnu scenu obilježio povratak svih najvažnijih književnih festivala i događanja uz živu interakciju autora i čitatelja, što je osobito intenzivirano od jeseni, s vrhuncem u 44. Interliberu.

Moglo bi se stoga reći da je 2022. bila književno snažna godina, koja ulijeva optimizam da je i nakon najvećih svjetskih kriza moguć povratak na "staro" normalno. Nakon dvije godine otkazivanja i odgađanja gostovanja, hrvatska književna publika u 2022. nije ostala zaključena za druženja s velikim svjetskim književnicima kao što su slavni britanski pisac i filmaš Hanif Kureishi, britanska dobitnica Man Bookerica Bernardine Evaristo, norveški pisac krimića Jo Nesbø te britanski hit-autor James Norbury, na čiji se autogram na Interliberu čekalo devet sati.

Gosti iz svijeta

Kralj skandinavskog krimića Jo Nesbø, inače čest hrvatski gost, boravio je u svibnju u Zagrebu i Splitu u organizaciji nakladnika Fokus na hit. Nesbø se s čitateljima družio u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu te Muzeju hrvatskih arheoloških spomenika u Splitu.

Književna manifestacija 8. Zagreb Book Festival predstavila je krajem svibnja bogat program događanja sjeđinjenih temom "Apokalipsa danas: ili o odnosu prirode i društva", o čemu je govorilo četrdesetak domaćih i stranih književnika, publicista, novinara i znanstvenika.

Početkom lipnja 21. izdanje Festivala europske kratke priče (FEKP) otvorilo je gostovanje u Zagrebu Hanifa Kureishija, kojeg je američki magazin Times uvrstio među pedeset najvećih britanskih poslijeratnih književnika, a festival je od 5. do 10. lipnja u Zagrebu i Zadru predstavio talijanskog pisca Andreu Bajaniju, islandsko-palestinskog autora Mazena Maaroufa i francusku autoricu Jakutu Alikavazović, dobitnicu prestižne nagrade Goncourt. Jubilarno deseto izdanje Festivala svjetske književnosti (FSK) nakladnika Frakture ugostilo je u rujnu književnike iz 14 zemalja, a ove su ga godine pred prepunim auditorijem Galerije Bačva Doma HDLU-a i otvorile i zatvorile hrvatske književnice. Olja Savičević Ivančević nastupila je 4. rujna na otvaranju, a Slavenska Drakulić na zatvaranju 9. rujna. U Zagreb su, među ostalima, došli dobitnica nagrade Man Booker Bernardine Evaristo, dobitnica nagrade Costa Monique Roffey, dobitnica NIN-ove nagrade Milena Marković, slavni izraelski pisac krimića i psiholoških trilera Dror Mišani, francuski pisac Mathias Énard, dobitnik nagrade Goncourt te dobitnik Leipziške nagrade Karl-Markus Gauß.

Riječki festival autora i sajam knjiga 15. vRIsak nakladničke kuće V.B.Z. održao se od 11.

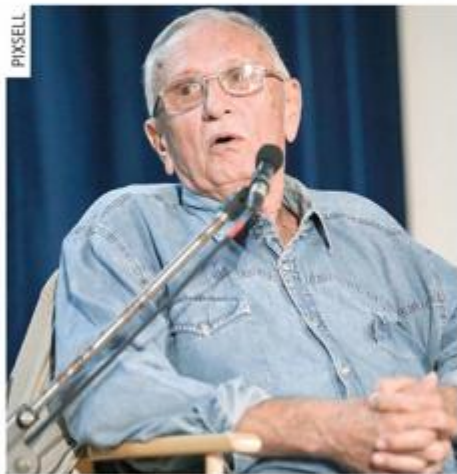
Igor Mandić

Zoran Ferić

Jo Nesbo

Pavao Pavličić

KNJIŽEVNA SCENA U 2022. NASTAVILA DINAMIČNO DALJE

Costa Monique Roffey

Interliber

Goran Tribuson

POVRATAK KNJIGE Bogata domaća produkcija te brojni festivali i nagrade

Nove su knjige predstavili brojni domaći književnici kao Pavličić, Tribuson, Perišić, Bauer, Ferić, Hitrec, Rudan...

do 18. rujna u riječkom kvartu kulture, art-kvartu Benčić, gdje je u deset dana održano četrdesetak književnih programa - promocija, predavanje, razgovora i tribina, uz popratni glazbeni i filmski program. Festival je kao najistaknutijeg inozemnog gosta predstavio Francuza Benjamina Legrand, jednog od autora grafičkog romana "Snjegolomac" po kojemu je Bong Joon Ho režirao 2013. istoimeni film, te Mou Romanovu, švedsku autoricu na-

gradivanog stripa "Čudakinja". Sto programa, dvjesto sudionika, 25 tisuća naslova i gotovo 300 nakladnika okupio je 28. Sa(n)jam knjige u Istri, koji se nakon tri godine vratio u Dom hrvatskih branitelja, i to s prigodnom temom "Povratak". Slavni mađarski pisac Laszlo Krasznahorkai zbog bolesti je u posljednji čas otkazao dolazak, no sajmu nije manjkalo intrigantnih gostiju, kao što su talijanska spisateljica Marta

Barone, nigerijska književnica Kasimma te Katalin Ladik, novosadska pjesnikinja i konceptualna umjetnica. Nove su knjige predstavili brojni domaći književnici, među kojima Pavao Pavličić, Goran Tribuson, Robert Perišić, Ludwig Bauer, Zoran Ferić, Želimir Periš, Hrvoje Hitrec, Vedrana Rudan, Ivana Šojat i Jurica Pavičić. Prvu Nagradu Marin Držić za dramsko djelo dobila je Nikolina Rafaj za "Kamo se ide kad se odlazi". Nagrada Fran

Galović za knjigu zavičajne (i/ili identitetske) tematike pripala je Miroslavu Kirinu za književno djelo "Babanija"; Nagradu Ksaver Šandor Gjalski dobio je Ludwig Bauer za roman "Dvostruki život Eve Braun", dok je nagrada Goranov vijenac za pjesnički opus otišla u ruke Vesni Biga, a Patriku Gregurecu Goran za mlade pjesnike. 56. nagradu Večernjeg lista za kratku priču Ranko Marinković dobila je Monika Herceg za "Noge iz praktičnih

razloga poštudene", Tomislavu Ribiću za knjigu pjesama "Dve rali zmerženoga jognja" uručena je književna Nagrada Janko Polić Kamov, a Božidar Petrač dobitnik je Nagrade Zvane Črnja za najbolju hrvatsku knjigu eseja za knjigu "Čitanje tradicije - Kroatološke teme". V.B.Z.-ova nagrada za najbolji neobjavljeni roman 2022. godine otišla je Draganu Juraku za rukopis "Peleov priručnik", Nagrada portala za najbolji hrvatski roman 2021. Mariji Andrijašević za "Zemlju bez sutona", a Damiru Uzunoviću Nagrada Fric tjednika Express za najbolju knjigu fiksijske proze 2020./21. za roman "Ja sam".

Noć knjige

Dodijeljene su i nagrade književnim prevoditeljima, i to Nagrada Josip Tabak Društva hrvatskih književnih prevodilaca Ani Kolesarić za životno djelo, dok su Nagradom Iso Velikanović Ministarstva kulture i medija nagradene Bosiljka Brlečić za životno djelo i Vlatka Valentić za najbolji književni prijevod u 2021. Kraj godine obilježila je dodjela književne Nagrade Stipan Bilić-Prčić Zaklade Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti Zoranu Feriću za knjigu "Putujuće kazalište". Manifestacija 11. Noć knjige 2022. održavala se od 22. travnja do 24. travnja na temu knjige kao prostora slobode, s 1200 programa koje je 600 sudionika održalo u 250 mjesta i gradova diljem Hrvatske. U nacionalnoj manifestaciji Mjesec hrvatske knjige u organizaciji Knjižnica grada Zagreba od 15. listopada do 15. studenoga sudjelovala su 242 sudionika s gotovo 1900 programa. Booksina Revija malih književnosti predstavila je od 27. do 29. rujna deset islandskih autora i autorica; u Društvu hrvatskih književnika održani su Zagrebački književni razgovori, u Matici hrvatskoj četvrti Svjetski festival hrvatske književnosti, a u povodu 180. obljetnice Matičina osnutka, u rujnu je u Matici inauguriran i Prvi festival knjige.

Kralj skandinavskog krimića Jo Nesbø, inače čest hrvatski gost, boravio je u svibnju u Zagrebu i Splitu

Vrhunac književne godine obilježio je u studenome 44. Interliber, koji je na 13 tisuća četvornih metara Paviļjona 5, 6, 7 i 7a Zagrebačkog vele-sajma predstavio 296 izlagača iz 15 zemalja, čije je štandove u šest dana obišlo više od 100 tisuća posjetitelja. Godina 2022. bila je za hrvatsku književnost i godina velikih gubitaka, u kojoj su nas napustili književni kritičar, pisac i esejist Igor Mandić, sveučilišni profesor, germanist, povjesničar književnosti, akademik Viktor Žmegač, te nagrađivana hrvatska književna prevoditeljica Nada Šoljan. **Gea Vlahović/Hina**